

ធុងលាងដៃចល័តសម្រាប់ការលាងសម្អាតដៃបុគ្គលិកថែទាំសុខភាព នៅប្រទេសកម្ពុជា

រៀបរៀងដោយ មជ្ឈមណ្ឌលសម្រាប់សុវត្ថិភាពទឹកស្អាតនិងអនាម័យជាសកល នៃសាកលវិទ្យាល័យ អ៊ឹមម្នីវិ (សហរដ្ឋអាមេរិច)

ការលាងសម្អាតដៃបុគ្គលិកថែទាំសុខភាព នៅប្រទេសកម្ពុជា

ការលាងសម្អាតដៃត្រូវបានចាត់ទុកជាវិធីសាស្ត្រមួយដែលមានប្រសិទ្ធភាពនិងមានតម្លៃទាបបំផុត សម្រាប់ការការពារការរីករាលដាលនៃការចម្លងមេរោគ។ នៅក្នុងមណ្ឌលសុខភាពឬមន្ទីរពេទ្យ ការលាងសម្អាតដៃអោយបានត្រឹមត្រូវគឺការចាំបាច់បំផុត សម្រាប់ធានាសុវត្ថិភាពអ្នកជម្ងឺ និង បុគ្គលិកព្យាបាលនិងថែទាំសុខភាព។ មណ្ឌលថែទាំសុខភាពមានដងស៊ីតេអ្នកជម្ងឺខ្ពស់ ហើយអ្នកជម្ងឺខ្លះមានប្រព័ន្ធការពាររាងកាយខ្សោយឬអន់ថយ ដូច្នោះងាយនឹងទទួលបានជម្ងឺផ្សេងៗ។ នៅពេលពេទ្យឬបុគ្គលិកថែទាំសុខភាពទៅជួបអ្នកជម្ងឺពីម្នាក់ទៅម្នាក់ ដែលបន្តពួកគាត់ដែលស្អាតគ្មានមេរោគ អាចផ្តាច់ចង្វាក់នៃការចម្លងមេរោគបាន។

បុគ្គលិកមណ្ឌលថែទាំសុខភាព កំពុងប្រើប្រាស់ធុងលាងដៃចល័ត

ប៉ុន្តែ មណ្ឌលថែទាំសុខភាពនៅក្នុងប្រទេសដែលមានធនធានតិចតួច ជាញឹកញាប់គឺពុំមានសាប៊ូនិងទឹកសម្រាប់ការលាងសម្អាតផ្សេងៗ។ ការសិក្សាមួយកាលពីថ្មីនេះបានបង្ហាញថាមានមណ្ឌលថែទាំសុខភាពត្រឹមតែ៤៤%ប៉ុណ្ណោះដែលមានសាប៊ូនិងទឹកសាប៊ូ។¹ នៅប្រទេសកម្ពុជា កង្វះហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទឹកស្អាតនិងអនាម័យនេះ ពិតជារឿងគួរអោយព្រួយបារម្ភ។ ការវាយតម្លៃមួយក្នុងឆ្នាំ២០១៦ លើបន្ទប់ពិនិត្យអ្នកជម្ងឺក្រៅនិង បន្ទប់សម្រាល នៅក្នុងខេត្តចំនួន៥បានរកឃើញថា មានតែ៣%នៃមណ្ឌលសុខភាពចំនួន១១៧ ដែលមានកន្លែងលាងសម្អាតដៃនៅគ្រប់ទីកន្លែងថែទាំព្យាបាលសុខភាពសំខាន់ៗ ដែលដំណើរការ និងមានចម្ងាយ៥ម៉ែត្រពីបង្គន់អនាម័យ។²

តាមរយៈការឧបត្ថម្ភពីមូលនិធិ ចិនណិវ៉ាល់ អេឡិចត្រិច (GEF) មជ្ឈមណ្ឌលសម្រាប់សុវត្ថិភាពទឹកស្អាតនិងអនាម័យជាសកល នៃសាកលវិទ្យាល័យ អ៊ឹមម្នីវិ (CGSW) បានតាមដានប្រព័ន្ធសម្រាប់មេរោគក្នុងទឹក ដែលបានតម្លើងនៅក្នុងមណ្ឌលសុខភាពចំនួន១០។ ក្នុងអំឡុងពេលសិក្សានៅមណ្ឌលសុខភាពទាំងនេះ យើងបានឃើញយ៉ាងច្បាស់ថា មានការខ្វះខាតទឹកប្រើប្រាស់នៅតាមបន្ទប់ព្យាបាល ជាពិសេសសម្រាប់អ្នកជម្ងឺ។ មជ្ឈមណ្ឌល CGSW បានចាប់ផ្តើមជាមួយអង្គការវិភាគសេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីផ្តល់ធុងលាងដៃប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត ទៅដល់មណ្ឌលសុខភាពទាំងនេះ។

ធុងលាងដៃប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតរបស់អង្គការវិភាគសេដ្ឋកិច្ច: HappyTap (HappyTap)

អង្គការវិភាគសេដ្ឋកិច្ចជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមួយ ប្រចាំនៅប្រទេសកម្ពុជា ដែលបង្កើតទីផ្សារសម្រាប់ផលិតផលនិងសេវាកម្មអនាម័យនិងទឹកស្អាត។ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាការ

¹ Ryan Cronk and Jamie Bartram, "Environmental conditions in health care facilities in low-and middle-income countries: coverage and inequalities." In International journal of hygiene and environmental health 221.3 (2018): 409-422.
² Cambodia National Institute of Public Health, "Public Health Care Facilities on Water, Sanitation and Hygiene of Five Provinces in Cambodia." Full Report (2017).

លាងដៃ អង្គការរ៉ែតធើសេដបានផលិតធុងលាងដៃ «HappyTap» ដែលជាបច្ចេកវិទ្យាជម្រុញ ដល់ការលាងដៃដំបូងបំផុត ផលិតឡើងសម្រាប់សហគមន៍ដែលមានប្រាក់ចំណូលទាប។ ធុង លាងដៃដែលឈ្នះពានរង្វាន់នេះបានដាក់ចេញក្នុងឆ្នាំ២០១៤ បង្កើតឡើងក្នុងគោលបំណងលុប បំបាត់កត្តាបង្ការមិនអោយប្រជាជន ជាពិសេសក្មេងនិងអ្នកថែទាំក្មេង អាចលាងដៃជាប្រចាំ ជាមួយសាប៊ូបាន។ ធុងនេះមានកន្លែងដាក់ទឹកនិងសាប៊ូភ្ជាប់ជាមួយ ដើម្បីអោយការលាង សម្អាតដៃងាយស្រួល អាចធ្វើបាន និងសប្បាយក្នុងការធ្វើ។ បច្ចុប្បន្ន ធុងលាងដៃ HappyTap កំពុងធ្វើចលនាទីផ្សារនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា វៀតណាម និង បង់ក្លាដេស។

ការពាំនាំធុងលាងដៃ HappyTap ទៅកាន់មណ្ឌលសុខភាព

ខណៈពេលដែលអង្គការរ៉ែតធើសេដសាកល្បងធុងលាងដៃHappyTapនៅតាមផ្ទះប្រជាជន និង សាលាបឋមសិក្សា អង្គការមិនដែលណែនាំធុងនេះទៅកាន់មណ្ឌលសុខភាពឡើយ។ មជ្ឈមណ្ឌល CGSW និង ក្រុមការងារHappyTap ពឹងបូងបានដាក់គោលដៅនៅមណ្ឌលសុខភាពមួយ ដែល បង្ហាញពីតម្រូវការធំបំផុតសម្រាប់កន្លែងលាងសម្អាតដៃ។ នៅក្នុងមណ្ឌលនោះ មណ្ឌលសុខភាព នេះគ្មានកន្លែងលាងដៃនៅក្នុងផ្នែកព្យាបាលកុមារ និង បន្ទប់សម្រាកក្រោយរៈកាត់ទេ។ ក្នុង ពេលចុះជួបដើម្បីកំណត់ពិសាលភាព នៃគម្រោងនេះ បុគ្គលិកមណ្ឌលបាន បញ្ជាក់ការព្រួយបារម្ភថា ការថែរក្សា ធុងនេះនឹងមានការពិបាក ប្រសិនបើបុគ្គលិកត្រូវចែកធុងនេះ អោយអ្នកជម្ងឺប្រើដែរ។ ដូច្នេះដៃគូ គម្រោង ក៏យល់ស្របថាសម្រាប់វគ្គ សាកល្បងដំបូង គេដាក់ធុង HappyTapតែនៅក្នុងកន្លែង បុគ្គលិកបុណ្ណោះ ដោយអាចនឹងដាក់ ធុងនេះសម្រាប់អោយអ្នកជម្ងឺប្រើ ប្រាស់នៅពេលក្រោយ។

បុគ្គលិកមន្ទីរពេទ្យនៅកម្ពុជាទទួលបានការបរិច្ចាគ ធុងលាង ដៃចល័ត HappyTap

ប្រធានមណ្ឌលបានចុះហត្ថលេខា យល់ព្រមថែរក្សាធុងនេះ។ ធុង HappyTapចំនួន៤បានត្រូវបង្ហាញទៅ កាន់មណ្ឌលសុខភាព នៅក្នុងកម្មវិធី តូចមួយដែលបុគ្គលិកមណ្ឌលធ្វើការគាំទ្រសកម្មប្រយុទ្ធនៅលើការលាងសម្អាតដៃ។ ធុង HappyTapបានត្រូវដាក់ក្នុងបន្ទប់ដែលមានទឹកតិច នៅលើរទេះមានកង់រុញ ដើម្បីអាចចល័ត ទៅមកបាន។ សាប៊ូលាងដៃប្រភេទទឹកបានត្រូវដាក់ជាប់នឹងធុង ដែលនេះជាការចង់បានរបស់ បុគ្គលិកមណ្ឌលដែលបានប្រាប់ថា សាប៊ូលាងដៃប្រភេទទឹកមានលក្ខណៈ «ប្រណិត» ជាង និង ងាយស្រួលប្រើជាង។ បង្ហាញភាពការលាងសម្អាតដៃរបស់ក្រសួងសុខាភិបាល បានត្រូវបិទជាប់ ជញ្ជាំងពីលើធុងHappyTap។

៤ខែក្រោយ បន្ទាប់ពីប្រធានមណ្ឌលបង្ហាញពីក្តីពេញចិត្តរបស់គាត់ទៅលើផលិតផល ធុង HappyTapចំនួន៤ទៀតបានដាក់អោយអ្នកជម្ងឺប្រើប្រាស់។ ជាថ្មីម្តងទៀត ដៃគូគម្រោងបាន ធ្វើការជាមួយមណ្ឌល ដើម្បីកំណត់ទីតាំងយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ដាក់ធុងទាំងនេះ។ ស្របគ្នានេះដែរ ដើម្បីសាកសួរយុទ្ធសាស្ត្រមួយទៀត គម្រោងក៏បានផ្តល់ធុងHappyTapចំនួន៤ជាមួយនឹងសាប៊ូ និងរទេះមានកង់រុញ ទៅកាន់មណ្ឌលសុខភាពទី២។ ប្រធានមណ្ឌលសុខភាពនៅមណ្ឌលនេះ មិន បានទទួលការណែនាំអោយដាក់ធុងHappyTapនៅទីតាំងណាមួយ ឬដាក់អោយនរណាប្រើប្រាស់ នោះទេ ដើម្បីអោយមណ្ឌលធ្វើជាអ្នកសម្រេចចិត្តខ្លួនឯងក្នុងក្រុម។

ការតាមដានការប្រើប្រាស់ធុងលាងដៃHappyTap

ក្នុងអំឡុងឆ្នាំបន្ទាប់ មជ្ឈមណ្ឌល CGSW បានចុះមកមណ្ឌលទាំងនេះ ដើម្បីពិនិត្យថា តើធុង HappyTap នៅដំណើរការឬអត់ និង ប្រមូលមតិយោបល់ពីអ្នកប្រើប្រាស់។ ក្នុងពេលនោះដែរ មានធុងមួយក្នុងចំណោមធុងHappyTap ចំនួន១២ បានលែងដំណើរការ ហើយមាន ធុងមួយទៀតមានលិចទឹកចេញពីដៃបង្ហូរ។ ធុងទាំងអស់ស្ថិតនៅក្នុងទីតាំងដែលបាន ដាក់ពីដំបូង ទោះជាធុងទាំងនោះអាច ចល័តបានក៏ដោយ។ បុគ្គលិកមណ្ឌលបាន ពន្យល់ថា ទីតាំងដាក់ដំបូងនេះ ជាទីតាំងល្អ បំផុត។ ធុងទាំងអស់នៅកន្លែងបុគ្គលិក មានសភាពស្អាត ប៉ុន្តែធុងដែលអោយអ្នកជម្ងឺប្រើប្រាស់មិនសូវស្អាតប៉ុន្មានទេ។ ថាសនៃ ធុងHappyTap បានត្រូវរាយការថា សើមជា ប្រចាំ និង មានទឹកនៅក្នុងធុងពីក្រោម ដែលនេះជាសញ្ញាថាមានការប្រើប្រាស់ជា ប្រចាំ។ បុគ្គលិកមណ្ឌលបានរាយការណ៍ថា ខ្លួនប្រើធុងHappyTap ច្រើនដងក្នុងមួយថ្ងៃ អាចស្នើឬលើសចំនួនដងនៃការទៅលាងដៃ នៅអាងទឹកធម្មតានៅក្នុងមណ្ឌល។ បុគ្គលិកមណ្ឌលបានយល់ស្របថា ធុងHappyTap ងាយស្រួល ក្នុងការប្រើប្រាស់ ប៉ុន្តែពួកគាត់ក៏បានប្រាប់ផងដែរថា ការត្រូវដាក់បំពេញទឹកជាកុណារបស់មួយ នៃផលិតផលនេះ។

បុគ្គលិកមន្ទីរពេទ្យបានបញ្ចប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាល នៃការ លាងសម្អាតដៃជាមួយធុងលាងដៃចល័ត HappyTap

៦ខែក្រោយពីកម្មវិធីបានចប់ មជ្ឈមណ្ឌល CGSW បានត្រលប់ទៅមណ្ឌលទាំង២នោះ ដើម្បីត្រួត ពិនិត្យជាលើកចុងក្រោយ។ នៅមណ្ឌលសុខភាពទី១ ធុងHappyTap ចំនួន៦ក្នុងចំណោមធុង ទាំង៨នៅដំណើរការធម្មតា ដោយមានទឹកនិងសាប៊ូលាងដៃនៅជាប់ជាមួយ ហើយធុង HappyTap ២ទៀតលែងត្រូវបានប្រើប្រាស់ទៀត។ រីឯនៅមណ្ឌលទី២វិញ ធុងមួយក្នុងចំណោមធុង ទាំង៤ដំណើរការដូចពេលបានដាក់ តែមានមួយបានត្រូវកែខែដោយដូរក្បាលថែបដោយទុយោវិញ។

ការបណ្តុះបណ្តាលទៅលើការលាងសម្អាតដៃ

បន្ថែមទៅលើការណែនាំអោយដាក់ធុងHappyTap នៅមណ្ឌលដោយផ្ទាល់ មជ្ឈមណ្ឌល CGSW ក៏ បានទិញធុងនេះ ដើម្បីបណ្តុះបណ្តាលអំពីសកម្មភាពអនាម័យនិងទឹកស្អាត។ ក្នុងពេលធ្វើវគ្គបណ្តុះបណ្តាលលម្អិតនេះ អ្នកចូលរួមចំនួន២០ទៅ៣០នាក់ក្នុងមួយក្រុមៗ ត្រូវអនុវត្តការលាង សម្អាតដៃទាំងអស់គ្នា។ សកម្មភាពនេះមានបញ្ហាប្រឈម ដោយសារបរិមាណទឹកនិងសាប៊ូនៅ ក្នុងបន្ទប់បង្រៀនមានកម្រិត។ ទាំងអ្នកសម្របសម្រួលការបង្រៀន និង អ្នកចូលរួម បានយល់ ស្របថាធុងHappyTap គឺជាដំណោះស្រាយមួយដែលអាចធ្វើបានជាក់ស្តែង។ ក្រោយពីវគ្គបង្រៀន ក្រសួងសុខាភិបាលបានស្នើរសុំអោយមានធុងHappyTap សម្រាប់វគ្គបង្រៀនអំពីការលាង សម្អាតដៃបន្តបន្ទាប់ទៀត។

សន្និដ្ឋាន

ការសាកល្បងនេះបានរកឃើញថា ធុងHappyTap គឺសមស្របសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងមជ្ឈមណ្ឌល ដូចជា មណ្ឌលសុខភាព និងបានបង្កើនការប្រើប្រាស់ទឹកនិងសាប៊ូលាងសម្អាតដៃ។ ការចុះជួប ត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពបានបង្ហាញថា ការសម្រេចរួមគ្នាជាមុនថា គួរដាក់ធុងHappyTap នៅទី

តាំងណា នរណាជាអ្នកប្រើប្រាស់គោលដៅ និង នរណាជាអ្នកទទួលខុសត្រូវថែរក្សាធុង គឺជាចំនុចសំខាន់ៗសម្រាប់និរន្តរភាពនៃផលិតផលនេះ។ បន្ថែមពីនេះទៀត ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងតាមរយៈកម្មវិធីចាប់ផ្តើមអំពីសារៈសំខាន់នៃការលាងដៃ និង ការប្រើប្រាស់ធុងHappyTap ប្រហែលបានបង្កើនការចូលរួមពីបុគ្គលិកមណ្ឌល។ ធុងHappyTapក៏បានត្រូវរកឃើញថា មានប្រយោជន៍សម្រាប់ធ្វើសកម្មភាពវគ្គបណ្តុះបណ្តាលអំពីការលាងសម្អាតដៃ។ នៅតាមមណ្ឌលសុខភាពដែលមិនសង់កន្លែងលាងដៃអចិន្ត្រៃយ៍បាន ធុងHappyTapក៏ជាជម្រើសដែលមានតម្លៃសមរម្យមួយ ដែលផ្តល់ការពេញចិត្តដល់ការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកនិងកន្លែង។